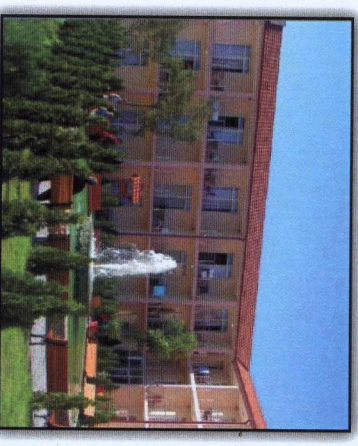

...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

Komuna Klokot-Vërbovc, Kosovë

Financuar nga

Implementuar nga:

Management
Development
Associates
MDA

MIRËNJOHJE:

Ekipi i MDA-së dëshiron të japë mirënjohje për mbështetjen e marrë nga z. Saša Mirkoviq, Kryetar i Komunës së Kllokotit, Shtabi Ekzekutiv i tij dhe qytetarët e tjerë; Z. Sadri Ferati, ish-ministër i Qeverisë dhe Administratës Lokale, Z. Raif Elezi, Zëvendës Ministër, MAPL, Z. Besnik Osmani, Sekretar i Përhershëm, MAPL, si dhe z. Parviz Fartash dhe Robert Daughters nga UNDP për suportin e tyre të vazhdueshëm. Në veçanti, MDA dëshiron të falenderoj dhe përgëzoj homologun e tyre kryesor në UNDP, Znj. Rreze Duli, për ofrimin e njohurive të dobishme dhe udhëzimeve personale gjatë gjithë këtij projekti.

DEKLARIM: Pikëpamjet e autorit të shprehura në këtë botim nuk pasqyrojnë domosdoshmërisht pikëpamjet e Programit të Kombeve të Bashkuara për Zhvillim ose të komunës së Kllokotit-Vërbovcit.

Shënim nga Kryetari i Komunës

Si një komunë relativisht e re, Klokoti-Vërbovci (Klokoti) është paraqitur me një mundësi unike. Klokoti-Vërbovci tani ka shansin që të radhisë veten si një rajon unik dhe funksional i Kosovës. Kjo është një mundësi e dobishme që do të sjell përfitime në të ardhmen, por është edhe një rrugë e mbushur potencialisht me pengesa dhe sfida. Kjo është arsyeja pse ne kemi investuar në një plan strategjik për zgjerimin e komunës, për të ardhur në një marrëveshje mbi praktikatat më të mira për të ecur përpara në mënyrë që të përiqemi për arritjen e zhvillimit të nivelit të jetesës për të gjithë anëtarët në komunitetin tonë.

Klokoti-Vërbovci është i pasur në burime natyrore dhe për këtë arsye duhet të përqëndrohet në marketingun e mrekullive natyrore për përfitime të ardhshme financiare. Nga burimet minerale me efekt shërues si dhe burimet termike, në malet përreth dhe relativisht të klimës së butë, Klokoti-Vërbovci ka burimet e nevojshme për tu bërë një rajon turistik me përfitime financiare në Kosovë.

Për më tepër, me ujin tonë të bollshëm malor, investimet tona në fabrikën e Klokotit-Vërbovcit në ujërat minerale kanë provuar të jenë fitimprurëse dhe të ofrojnë mundësi për punësim lokal.

Prandaj ne kemi shumë cilësi të mira si një komunë e re, komuniteti ynë është i bekuar me një pasuri të mrekullirave natyrore, por kapacitetet tona duhet të vazhdojnë të forcohen në mënyrë që të arrijmë në potencialin tonë.

Investimet e ardhshme në kujdesin shëndetësor të avancuar dhe objekteve arsimore janë të nevojshme. Qytetarët e Klokotit-Vërbovcit duhet të kenë qasje në më shumë se vetëm kujdesin e ndihmës së parë në komunën e tyre, dhe shkollat që momentalisht kanë mungesë arsimtarësh të trajnuar profesionalisht. Ndërsa është arritur përparim në drejtim të sigurimit të infrastrukturës bazë në disa fshatra, ne jemi duke kërkuar për të siguruar investime në rrugë, ndriçimin e rrugëve, dhe një ndërtesë komunale, fitimet jo vetëm që do ta bëjnë komunitetin tonë më tërheqës për turistë, por edhe, do të krijojnë një ndjenjë të fortë të komunitetit për qytetarët tanë lokal.

Përmes partneriteteve të punës dhe ndryshimeve progresive, të gjitha qëllimet tona të lartpërmendura mund të arrihen dhe Klokoti-Vërbovci mund të bëhet një komunë më e mirë për të gjithë - një komunë, ku të gjithë ne qytetarët mund të themi me krenari kemi ardhur në një vend të hareshëm ku, mikpritja rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

Sinqerisht,

Saša Mirković

Kryetari i Komunës, Komuna e Klokotit-Vërbovcit

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit
...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

Përmbajtje:

1.0 Qëllimi i Strategjisë	7
2.0 Plani Strategjik	8
2.1 Vizioni	8
2.2 Misioni	9
2.3 Qëllimet dhe Objektivat Strategjike	9
3.0 Profili i komunës	13
3.1 Territori dhe Popullsia	13
3.2 Struktura e Qeverisjes	14
3.3 Pasqyra politike e komunës	16
3.4 Ekonomia	16
3.5 Shërbimet Publike	17
3.6 Harta e Regionit	18
3.7 Arritjet	19
4.0 Sfidat dhe mundësitë	20
5.0 Dorëzimi i Strategjisë	23
5.1 Koordinimi dhe partneritetet	23
5.2 Ngritja e kapaciteteve	25
5.3 Plani Financiar	26
5.4 Prioritetet	28

Lista e Tabelave:	
Tabela 1 Territori dhe Popullsia e Komunës së Klllokotit-Vërbovcit	13
Tabela 2 Zyrtarët Ekzekutiv të Komunës së Klllokotit-Vërbovcit	14
Lista e Skicave:	
Skica 1 Partitë Politike të Klllokotit-Vërbovcit	14
Skica 2 Plani i Investimeve Kapitale Komunale (2011-2013)	24
Skica 3 Plani Buxhetor Operacional & Strategjik i Komunës (2011-2013)	25

UA
AKK
OShC
DFID
KE
IKE
QK
GTZ
KPEP
ZhEL
MALV
NALAS
OJQ
OSCE
PPP
RDA
SDC
UNDP
USAID

Lista e Akronimeve:

Udhëzim Administrativ
Asociacioni i Komunave të Kosovës
Organizata e Shoqërisë Civile
Departamenti për Zhvillim Ndërkombëtar
Komuniteti European
Iniciativa për Komuna Efektive
Qeveria e Kosovës
Agjencia Gjermane për Bashkëpunim Teknik
Programi i Ndërmarrjeve Private të Kosovës
Zhvillimi Ekonomik Lokal
Ministria e Administratës Lokale për Vetëqeverisje
Rrjeti i Asociacioneve të Autoriteteve Lokale të Evropës Juglindore
Organizata Joqeveritare
Partneritet Publike Private
Agjencia Rajonale e Zhvillimit
Agjencia Zvicerane për Zhvillim dhe Bashkëpunim
Programi Zhvillimor i Kombeve të Bashkuara
Agjencia për Zhvillim Ndërkombëtar i Kombeve të Bashkuara

1.0 Qëllimi i Strategjisë

Programi i Kombeve të Bashkuara për Zhvillim (UNDP) / Kosovë ka autorizuar Bashkëpunëtorët për Menaxhim dhe Zhvillim (MDA), një kompani konsultuese në Kosovë për të përkrahur zhvillimin e një Strategjie Integruese për Zhvillim (më poshtë referohet si "Strategji") e Komunës së Klllokotit-Vërbovcit, Kosovë (më poshtë referohet "Klllokot"). Kjo strategji është zhvilluar në një periudhë katër-mujore (qershor-tetor 2010) me të dhëna të konsiderueshme të të gjithë zyrtarëve ekzekutiv të kësaj komune dhe nga ana e angazhimit të bashkësisë në një proces gjithëpërfshirës që përfshin një analizë të plotë të tri veçorive themelore të mëposhtme:

1. Qeverisje e Mirë (Angazhim Publik; Drejtësi & Siguri; Fuqi Punëtoze Qualitative; Logaridhënie Financiare; Përsosmëri Shërbimi; Përkujdesje Shëndetësore; Edukim; Mirëqenie Sociale; dhe Shërbime Komunale)
2. Qëndrueshmëri Mjedisore (Menaxhimi i Infrastruktursë & Tokës)
3. Mbështetja dhe Promovimi i Investimeve (Krijimi i Vendeve të Punës)

Qëllimi i kësaj strategjie është të identifikojë dhe promovojë zbatimin e iniciativave të komunitetit në tërësi që të përmirësojë cilësinë e jetës, cilësinë e vendit dhe mundësitë ekonomike për të gjithë banorët e Komunës së Klllokotit-Vërbovcit. Prandaj, kjo Strategji përshkruan shpresat kolektive dhe dëshirat e individëve të përfshirë në këtë proces se si ata do të donin të shinin zhvillimin e komunitetit të tyre.

Strategjia e Klllokotit-Vërbovcit është bërë një dokument gjithëpërfshirës planifikimi që organizon vizionin afat-gjatë të komunës dhe misionin në 18 qëllime strategjike dhe 35 objektiva për 3 vitet e ardhshme.

Komuna e re e Klllokotit-Vërbovcit është përballur me shumë sfida: planifikim politikor i dobët ose jo-ekzistues, burime të kufizuara njerëzore, pronësia e paqartë e tokës, dhe avantazhe të pazbuluara që të çojnë në një identitet të dobët komunal në një mjedis që ndryshon vazhdimisht.

Një analizë e plotë e situatës është ndërmarrë nga MDA për të vlerësuar situatën aktuale. Hapat e mëposhtëm janë ndërmarrë për të siguruar një pjesëmarrje të gjerë dhe transparente të të gjitha palëve të interesuara në këtë proces të rëndësishëm:

- Intervista personale me zyrtarë ekzekutiv komunal (Aneks 1)
- Vetë-vlerësim funksional nga zyrtarë ekzekutiv komunal (Aneks 2), që përfshijnë të gjitha këto shtatë (7) fusha funksionale: Planifikim, Zhvillim Punojësish, Promovimi dhe Mbështetja e Investimeve, Komunikim i Brendshëm, Shërbime të Përsosura, Operacione, dhe Burimet Njerëzore.
- Sektori i Anketave me zyrtarë ekzekutiv komunal (Aneks 3), duke përfshirë tre analiza sektori dhe mbi dhjetë nën-sektor të ndërlidhur: (1) Qeverisje e Mirë (Angazhim Publik; Drejtësi & Sigurim; Fuqi Punëtoze Qualitative; Logaridhënie Financiare; Përsosmëri Shërbimi; Përkujdesje Shëndetësore; Edukim; Mirëqenie Sociale; dhe Shërbime Komunale); (2) Qëndrueshmëri Mjedisore (Menaxhimi i infrastruktursë dhe tokës); dhe Promovim dhe mbështetje investimesh (Krijimi i vendeve të punës)

- Seminar strategjik komunal (mbledhje publike) me grupin e përzgjedhur të qytetarëve që përfaqësojnë sektorin publik, privat dhe të shoqërisë civile, si dhe sektorët ose nën-sektorët e listuara më lart (PPT prezantimi në Aneksin 4). Gjithashtu, lista e pjesëmarrësve dhe raporti i seminarit janë paraqitur në Aneksin 4 (a) dhe (b).
- Konferenca strategjike ndër-komunale, një konferencë e përbashkët me UNDP-në, Ministrinë e Administrimit të Pushtetit Lokal (MAPL) të Kosovës, dhe komunat e Graçanicës dhe Ranilugut, në Durrës, Shqipëri. Shih Aneksin 5 për itinerarin dhe agjendën, dhe Aneksin 5 (a) dhe 5 (b) për Listën e pjesëmarrësve dhe Grupeve Punuese, respektivisht.
- Një analizë SWOT e përbërë nga / mundësuar nga "Shtatë S-ja" dhe analizat e metodës "PESTEL", të paraqitura në Aneksin 6.
- Hulumtime dytësore.

Në të gjitha aktivitetet e kryera deri më sot, zyrtarët komunal kanë treguar përkushtimin dhe angazhimin e tyre maksimal për të bërë këtë proces të suksesshem.

Një mesazh premtes u ofrua vazhdimisht nga ana e udhëheqjes komunale gjatë gjithë procesit: komuna do të përpikët të përfshijë të gjithë komunitetin në proceset e ardhshme, duke rritur gjasat që strategjia zhvillimore komunale do të japë rezultatet e pritura dhe do të kontribuojë për një cilësi të përmirësuar të jetës për popullsinë e Kllokotit-Vërbovcit.

Realisht, në mënyrë që kjo strategji të vlerësohet si një dokument me rëndësi të madhe duhet të zbatohet në mënyrë efektive dhe efektive. Prandaj, ky proces duhet të vazhdojë mbi projektin e ardhshëm që është zhvillimi i një plani operativ konkret dhe realist, në të cilat programe të detajuara, veprimtaritë, treguesit kyç të performancës, burimet, mekanizmat e monitorimit dhe vlerësimit do të zhvillohen.

2.0 Plani Strategjik

2.1 Vizioni

Komuna e Kllokotit-Vërbovcit synon të bëhet një "komunë e qëndrueshme me turizëm dhe sektorë të bujqësisë të zhvilluar, infrastrukturë më e fortë dhe një komunitet ku qytetarët marrin pjesë në procese për të përmirësuar standartet e jetesës."

Në lidhje me këtë vizion, komuna e Kllokotit-Vërbovcit pranon statusin e saj si një komunitet i veçantë me një përbërje të ndryshme etnike që meriton më të mirën e përpjekjeve individuale dhe kolektive. Krijimi dhe ruajtja e cilësisë së jetës në këtë komunitet kërkon planifikim, krijimtari, dhe veprim nga ana e të gjithëve – njerëz nga të gjithë sektorët dhe shtresat ekonomike. Përmbushja e vizionit të komunitetit kërkon pushtet vendor dhe qendror, biznese, jofitimprurëse, dhe organizata fetare dhe qytetare të lidhura me pasionet e tyre, burime dhe angazhim për t'i shërbyer komunitetit dhe qytetarëve. Komuna e Kllokotit-Vërbovcit parashikohet të jetë një "komunitet bashkëpunues" që e njeh rolin, kontributin, përgjegjësinë, dhe ndërvlerësinë e qytetarëve dhe institucioneve.

2.2 Misioni

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit, në ndjekje të realizimit të vizionit përfundimtar, do të ketë si qëllim një mision që do të ketë si rezultat **“të nxisë zhvillimin e turizmit dhe bujqësisë dhe të investimeve në infrastrukturë që do të tregojnë fytyrën e vërtetë të një vendi turistik, dhe do të përmirësojnë standardet e jetesës në të gjitha sferat e jetës.”**

Komuna si një organizatë e shërbimit publik njeherë parimet primare, politikat, programet dhe praktikat të cilat duhet të reflektojnë mbi Kushtetutën e Kosovës dhe banorët e një demokracie përfaqësuese. Komuna do të bëjë çdo përpjekje për të përfaqësuar interesat dhe bilancin e të drejtave të shumicës me të drejtat e individëve në lehtësimin e zhvillimit të sektorit të turizmit, sektorit të bujqësisë dhe prokurimin e infrastrukturës moderne. Në fund të fundit, duke investuar kohë dhe burime në zhvillimin e këtyre sektorëve dhe infrastrukturës themelore do të çojë në fitimet e përgjithshme ekonomike për komunitetin që do të mund të shkojë drejt arsimit, shëndetësisë dhe programeve të mirëqenies sociale.

2.3 Qëllimet dhe Objektivat Strategjike

Qëllimet strategjike të mëposhtme japin një pasqyrë të gjerë të shërbimeve dhe përgjegjësisë të komunës. Në këtë seksion, qëllimet strategjike janë paraqitur në mënyrë për të adresuar fushat kryesore të qeverisjes vendore të administruara nga komuna e Klllokotit-Vërbovcit. Udhëheqja e zgjedhur e komunës së Klllokotit-Vërbovcit do të sillej në një mënyrë që nderon dhe e ndëton besimin e publikut në proceset demokratike nëpërmjet administrimit efektiv financiar, ofrimit të shërbimeve cilësore të modernizimit të infrastrukturës dhe metodave bujqësore, nxitjen e investimeve të reja, administrimin e politikave ekonomike të mirëfillta tatimore, dhe mbajtjen e zgjedhjeve të drejta dhe transparente lokale. Komuna, përmes qëllimeve të veta strategjike ka për qëllim të sigurojë udhëheqje politike, ligjore dhe administrative. Në lidhje me çdo objektiv strategjik, një sërë objektivash janë përcaktuar nga udhëheqësit komunal të Klllokotit-Vërbovcit. Këto objektiva janë zhvilluar në fushën e turizmit, bujqësisë, infrastrukturës, shërbimeve cilësore publike, shëndetësore, arsimore dhe të shërbimeve të mirëqenies sociale. Qëllimi i komunës është për të siguruar ndryshime pozitive në këta sektorë deri në fund të vitit 2013.

QEVERISJA E MIRË

...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

Komuna e Klokotit-Vërbovcit

1	Sigurimi i zbatimit efektiv dhe efikas te Planit Strategjik Komunal	1.1	Të formojnë dhe funksionalizojnë një "Strategji të Zbatimit " një ekiye prej se paku tre (3) zyrtare në kuadër te Komunes, deri në Dhjetor 2010
		1.2	Trajnimi i te paktën 3 anetarëve të SIT në aftësitë e Menaxhimit të përgjithshem, brënda tremujorit të parë të vitit 2011
2	Përpilojë dhe mbajë një PZHK të detajuar	2.1	Miratimi i PZHK nga Kuvendi Komunal (KK), deri në Dhjetor 2011.
3	Të krijojë dhe mirëmbajë partneritet me "komunat si motra" me qëllim të nxitjes dhe shkëmbimit të njohurive ne lidhje me çështjet ekonomike dhe sociale	3.1	Së paku një partneritet lokal dhe një rajonal të krijohet deri në Dhjetor 2013
4	Zhvillimin dhe fuqizimin e aseteve me të vlefshme të komunës,punëtorëve të saj	4.1	Të zhvillojë aftësitë të paktën 20 zyrtarëve komunal të lartë-&-nivelet të mesëm, deri në Dhjetor 2011, nëpërmjet trajnimeve te fushave Gjenerale te Menagjmentit: (1) Qeverisje të mirë; (2) Plani Strategjik & Operacional i Zbatimit; (3) Motivimi i Punonjësve; (4) Komunikimi efektiv; (5) Menaxhimi i Ciklit të Projektit; (6) Promovimi dhe Mbështetja e Investimeve; (7) Persosmeri Shërbimesh; (8) Community Outreach; (9) Aftësitë Organizative; (10) Menaxhimi Financiar dhe11) Kadastrës dhe të Administratës Tatimore
		4.2	Sigurimi i bursave qe të ndjekin studimet Universitare në fushat e mëposhtme(Gjeodezi, Arkitekturë,Ndërtimtari dhe Hidroingjinieri) të parashikuara qe ata të kthehen per të punuar në Komunë pas përfundimit të degës përkatëse.
5	Nxjtia e fuqishme e angazhimit publik qe informon, perfshin, dhe fuqizon njerëzit dhe komunitetet	5.1	Politika e Angazhimit Publik e zhvilluar nga Departamenti I Administratës Komunale dhe të miratuara nga KK , deri në Prill 2011
		5.2	Të zhvillohet (Prill-Qershor 2011), të aprovohet deri në Shtator 2011, dhe të fuqizohet prej Tetorit 2011 dhe në vazhdimin -- e Planit të Komunikimit Komunal (PKK)
		5.3	Rifreskimi i vebfaqes ekzistuese të komunës për të siguruar informacione për përdoruesit , deri në Mars 2011 dhe rifreskimi i vebfaqes të bëhet vazhdimisht edhe më tutje
		5.4	Sigurimi i transparences dhe llogaridhënies së vazhdueshme financiare nga të gjitha informatat e njohura mbi planifikimin e buxhetit komunal dhe shpenzimeve
		5.5	Ngritja e pozites se femres ne shoqeri si dhe ofrimi i aftesive teknike dhe sigurimi punesimeve te metutjeshme deri ne Dhjetor 2013
		5.6	Të dizajnojë, shtyp dhe shpërndaje një kopje elektronike dhe një të shtypur te buletinëve dhe fletushkave informative mujore tëKomunave Klokot - Verbovc
		5.7	Dizajnin, shtypjen dhe shpërndarjen e 5,000 kopjeve të katalogut te Turizmit për komunën Klokot - Verbovc deri në Dhjetor 2011

Strategji Integrimi për Zhvillim të Qëndrueshëm në Komunën e Klokotit-Vërbovcit

6	Te ndërtojë një kulturë të shërbimit të klienteve dhe të ofrojë shërbime që u përgjigjen nevojave të komunitetit.	6.1	Themelimin e zyrës funksionale "One-Stop-Shop/Një Zyrë për të gjitha shërbimet ndaj qytetarëve" (OSS) në kuader të Komunës deri në dhjetor 2011
		6.2	Themelimin dhe funksionalizimin e Departamentit për Inspektim Sanitar deri në dhjetor 2013
7	Ushtrimin e një menaxhimi të shëndoshtë financiar dhe ndërtimin e përgjegjësisë fiskale	7.1	Zhvillimi, miratimi dhe aprovimi i një politike financiare afatgjate dhe të qëndrueshme, me përgjegjësi fiskale, deri në Maj 2011.
8	Të sigurojë qytetarët se do të kenë qasje të përballushme, të përshatshme dhe kualitative në shërbimet shëndetsore	8.1	Zhvillimi, miratimi dhe zbatimi i një politike primare afatgjate dhe emergjente në dispozita shëndetsore, deri në Shtator 2011.
		8.2	Renovimin e ndërtesave të shëndetsisë (klinika, pajisje, personelin mjekësor) deri në dhjetor 2013
9	Të ndërtojë partneritete me sistemin e shëndetsisë vendore dhe regionale	9.1	Të nënshkruaj së paku 2 Memorandume të Mirëkuptimit, një me përfaqësuesin e shëndetsisë lokale dhe një me përfaqësuesin e shëndetsisë regionale, deri në Shtator 2011
10	Të sigurojë mundësi kualitative afatgjate të arsimit për të gjithë qytetarët	10.1	Të përmirësojë objektet ekzistuese të arsimit (Shkollat, pajisjet, personelin) deri në Dhjetor 2013
		10.2	Të themelojë shkollën e mesme për ofrimin e furnizimeve Ushqimore - Shërbimeve mikpritëse, deri në Dhjetor 2013.
11	Të ofrojë shërbime cilësore sociale për qytetarët në nevojë	11.1	Krijimin e një Zyre për Mirëqenie Sociale në komunë (ZMS) deri në fund të vitit 2012
12	Të ofrojë shërbime cilësore të sigurisë për qytetarët e komunës	12.1	Krijimin e një ndertese të zjarëfiksve, deri në Dhjetor 2013
MENAXHIMI I INFRASTRUKTURËS DHE TOKËS			
13	Të sigurojë kushtet e duhura të jetesës, mbrojtjen dhe ruajtjen e hapësirave të mjedisit komunal.	13.1	Të përpiloj Planin Urban Komunal (PUK), deri në Shkurt 2012.

14	Të ndertojë dhe mirembajë infrastrukturën që të ketë lëvizje të lire të mallrave dhe njerëzve.	14.1	Investimet kapitale në infrastrukturë (furnizimin me ujë, sistemin e kanalizimit për deponimin e mbeturinave; sistemi i deponimit të mbeturinave dhe ujërave të zeza; rrugët, trotualet dhe parkingu publik; mundësitë e transportit publik; ndriqimin e rrugëve; Telefonat fikse e PTK-se, rrjetit të energjisë elektrike dhe rikonstruksionin e sistemit të ujitjes lokale), deri në Dhjetor 2013
		14.2	Investimet kapitale në Infrastrukturë (ndërtimi i një qendre kulturore, salle sportive dhe rindërtimi i degës sportive në Klokot) deri në Dhjetor 2011
		14.3	Investimet kapitale në ndërtimin e stacionit të zjarrefiksesve deri në Dhjetor 2012
		14.4	Investimet kapitale në ndërtimin e Qëndres për grumbullimin e prodhimeve Bujqësore, deri në Dhjetor 2013
		14.5	Ndërtimin e serave të vogla Bujqësore deri në Dhjetor 2011
15	Te ruajnë karakterin unik të komunitetit rural komunal në bashkëpunim me banorët e zonave rurale	15.1	Zhvillimi dhe paraqitja e politikave të qëndrueshme për mënyren e jetesës në vendet rurale

PROMOVIMI I INVESTIMEVE & MBËSHETJES

16	Të zgjerohet dhe me tutje diversitetin e mundësive të punësimit dhe zhvillimit të ekonomisë, nxitjen dhe mbështetjen e aktiviteteve ekonomike që të rigjallerojë jetën të gjithë banorëve	16.1	Krijimi e komunës "Promovimi i Investimeve & Mbështetja e Komisionit Keshilldhënës" (PIMKK) të mbikeqyre dhe udhëzoj promovimin e investimeve dhe mbështetjen e aktiviteteve komunale, deri në Qershor 2011
17	Vendosë komunën si një turizëm kryesor dhe prodhimit të ujerave lokale që ti shërbejnë jo vetëm Kosovës, por edhe tregjeve të Evropës Jug-Lindore.	17.1	Zhvillimi dhe zbatimi deri në Shtator 2011 në "Promovimi i Investimeve & Mbështetja" Fushata e komunikimit që përkrahuan perparësitë krahasuese të komunës në turizëm dhe produktet bio
		17.2	Te themelohet Departamenti i Turizmit deri në Dhjetor 2011.
18	Mbështetja e zhvillimit të sektorit bujqësorë	18.1	Krijimi i serave/fermave të vogla të Shoqates së Prodhuesve Bujqësore , deri në Dhjetor 2011
		18.2	Inkurajojë zhvillimin dhe prodhimin e perimeve duke siguruar mbështetje financiare nëpërmjet shoqatës për fermerët lokal deri në Dhjetor 2012

3.0 Profili i komunës

3.1 Territori dhe Popullsia

Klllokoti, zyrtarisht Klllokot-Vërbovc, është një komunë e Kosovës, kryesisht e përqendruar rreth qyteteve të Klllokotit dhe Vërbovcit. Klllokoti më parë ka qenë pjesë e komunës së Vitisë, por u bë një komunë zyrtare me të drejtën e vet në vitin 2008. Klllokoti ndodhet 6 km në veri të qytetit të Vitisë, në magjistralen Gjilan-Ferizaj. Është vetëm 50 km larg në juglindje të kryeqytetit të Prishtinës. Komuna mbulon një sipërfaqe prej 23 km², duke përfshirë një total prej 4 fshatrave: Klllokoti, Mogillë, dhe Gërçar. Popullsia e përgjithshme është rreth 5,050 qytetarë. Shumica e popullsisë janë serb të Kosovës që përbëjnë 3,710 banorë, ndërkohë që rreth 1,340 shqiptarë të Kosovës jetojnë në komunë. Ka dy fshatra tërësisht serbe (Vërbovc dhe Gërçar) dhe dy fshatra etnikisht të përziera (Mogillë dhe Klllokoti) [Burimi: komuna e Klllokotit-Vërbovcit].

Sipas regjistrimit të vitit 1991, 3,972 banorë kanë jetuar në Klllokot-Vërbovc në fillim të viteve nëntëdhjetë. Është paraparë që në 2011, një regjistrim do të kryhet në Kosovë në mënyrë që të sigurohen të dhëna statistikore më të sakta në të dy popullsitë dhe demografitë. Tabela e mëposhtme jep një pasqyrë të plotë të territorit dhe lëvizjet në numrin e banorëve që jetojnë në Klllokot-Vërbovc gjatë pesëdhjetë viteve të fundit.

Tabela 1 Territori dhe Popullsia e Komunës së Klllokotit-Vërbovcit

Territori / Fshatra (Serb / Kosovare)		Territori (hektar metrik)	1948	1953	1961	1971	1981	1991	2010
Total →		2336	3094	3452	3593	3960	4149	3972	5050
1	Vrbovac / Vërbovc	330	667	745	758	813	883	775	931
2	Gërçar / Gërçarë	570	374	447	456	516	523	477	729
3	Klllokot / Klllokoti	579	714	783	940	1117	1223	1197	1540
4	Mogilla / Mogillë	857	1339	1477	1439	1514	1520	1523	1850

[Burimi: komuna e Klllokotit-Vërbovcit, 2010]

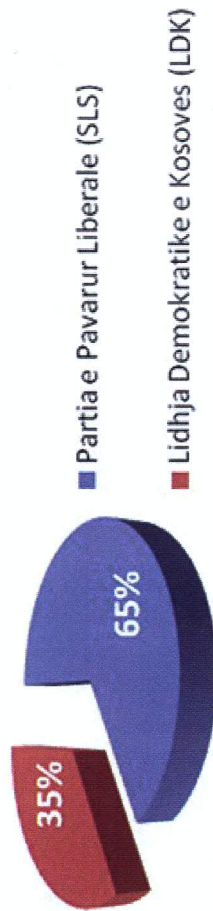
Kllokoti-Vërbovci është i njohur për minerale / shërimin (natyral) burimi i Kllokotit-Vërbovcit, një burim termik, dhe gjithashtu për një fabrikë të ujit mineral, që prodhon ujin "Kllokot." Në krye të këtyre burimeve të veçanta në të cilat tashmë kanë filluar investimet, Kllokoti-Vërbovci ka shumë mundësi për kapital në një mjedis të bukur natyror që e gëzon. Për shembull, Mali i Sharrit mund të shihet në horizont, Morava e Binçës është lum që kalon nëpër qytet, dhe Kllokoti është i pasur me burime të ujërave që janë testuar dhe vlerësuar me karakteristikë shëruese. Kllokoti-Vërbovci ka një klimë mesdhetare, duke rezultuar në dimër relativisht të shkurtër dhe të verë më të gjatë. Së fundi, thuhet se Kllokoti-Vërbovci ka pamje të rëndësishme arkeologjike, më e famshja nga të cilat është një skulpturë e një gruaje ilire me veshje karakteristike.

3.2 Struktura e Qeverisjes

Legjislativi

Kuvendi i komunës është i përbërë nga 15 anëtarë të zgjedhur në zgjedhjet e kuvendit komunal në nëntor të 2009. Kryetari i kuvendit komunal është z. Zharko Dejanoviq (SLS). Deri tani, dy komisione janë zhvilluar: (1) një komitet për politikë dhe financa dhe (2) një komitet për komunitet.

Figure 1 Kllotot-Verbovac Political Parties

Parti Politike	Votat	Përqindja	Ndarja e vendeve
Gjithsejt →	613	100%	15
Partia e Pavarur Liberale (SLS)	401	65%	10
Lidhja Demokratike e Kosoves (LDK)	212	35%	5

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit

...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

Ekzekutivi

Kryetari i komunës është z. Sasa Mirković (SLS). Kryetari i tij zëvendës është z. Zoran Bogdanović. Një nënkryetar për komunitete, zot Refik Halili, u emërua brenda komunitetit shqiptar të Kosovës. Administrata komunale është e ndarë në pesë departamente: administrimit, personelit dhe shërbimeve publike, departamenti i arsimit, shëndetësisë, shërbimeve sociale, kulturës, rinisë dhe sporteve, departamenti i kadastrës planifikimit urban dhe të gjeodezisë, departamenti i buxhetit dhe financave, dhe departamenti i bujqësisë, pylltarisë dhe kulturës së ujit. Bordi komunal i drejtorëve është i përbërë nga pesë drejtorë të emëruar plus zyra komunale e komunitetit. Një total prej 47 personave janë të punësuar aktualisht me komunë.

Tabela 2 Zyrtarët Ekzekutiv të Komunës së Klllokotit-Vërbovcit

Nr.	Zyrtarët Ekzekutiv	Pozita
1	Saša Mirković	Kryetari i komunës
2	Zoran Bogdanović	Zëvendës kryetari i komunës
3	Refik Halili	Zëvendës kryetari i komunës për komunitete
4	Meri Tomić	Drejtor, Departamenti i Administratës, Personelit dhe Shërbimeve Publike
5	Srdjan Vesic	Drejtor, Departamenti për Planifikim të Urbanizimit, Kadastrit dhe Gjeodezisë
6	Hasan Rashiti	Drejtor, Departamenti i Bujqësisë, Pylltarisë dhe Hidro
7	Momčilo Stojković	Drejtor, Departamenti i Arsimit, Shëndetit, Shërbimeve Sociale, Kulturë, Rini dhe Sport

Gjyqësori

Në Klllokot-Vërbovc, nuk ka sistem gjyqësor autonom. Megjithatë, për këtë qëllim, qytetarët përdorin këto shërbime në komunën e Vitisë. Komuna e Vitisë ka një gjykatë komunale (tre gjyqtarë shqiptarë) dhe një gjykatë për shkelle të lehta (tre gjyqtarë shqiptarë).

Prania e Sigurisë

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit nuk ka një stacion kryesor të policisë, por në korrik të 2007, një nën-stacion u hap në fshatin Vërbovc. Zyrtarët komunal pohuan se kanë krijuar marrëdhënie të mira pune me stacionin e policisë së Kosovës në komunën e Vitisë e cila ka 115 oficerë: 84 kosovarë, 29 serbë të Kosovës (25%), dhe dy kroatë të Kosovës, 103 meshkuj dhe 12 (12%) femra. Ka edhe katër monitorues policie të EULEX-it. Sa për pranimë ushtarake ndërkombëtare, KFOR është në krye të kësaj detyre [Burimi: OSBE profile komunale, 2009].

3.3 Pasqyra politike e komunës

Partia kryesore politike që erdhi në pushtet pas zgjedhjeve të para të mbajtura pas themelimit të Klokotit-Vërbovcit në vitin 2008 është SLS (Partia e Pavarur Liberale) që mblodhi një total prej 65,4% të votave. LDK (Lidhja Demokratike e Kosovës) është e vetmja parti e opozitës, e cila mblodhi 34,6% të votave. Një total prej 25,4% të votuesve të regjistruar morën pjesë në zgjedhje. [Burimi: Faqja e internetit të KQZ-së zyrtare] Në nivelin qendror, SLS është pjesë e koalicionit me PDK-në dhe LDK-së, dhe aktualisht mban 2 poste ministri.

3.4 Ekonomia

Komuna e Klokotit-Vërbovcit përbëhet kryesisht nga fshatrat rurale dhe për këtë arsye, ekonomia varet shumë nga bujqësia. Megjithatë, Klokoti-Vërbovcit ka potencial të bëhet një destinacion turistik nëpërmjet zhvillimit të burimeve natyrore, si dy vendpushime spa që janë ndërtuar dhe impianti me shishet e ujit në Klokot-Vërbovc, të dy sektorët që aktualisht gjenerojnë mundësitë më të mëdha për punësim. Një nga pengesat kryesore gjatë vitit 2010 ishte pamundësia e komunës për të gjeneruar të ardhura të veta. Kjo do të ndryshojë, në 2011, ku komuna drejtpërdrejt do të fillojë zbatimin e taksave për bizneset, më saktësisht, në dy vendpushimet spa dhe impiantin e mbushjes së shisheve me ujë. Sipas deklaratave të bëra nga zyrtarët komunal, shkalla e papunësisë në Klokot-Vërbovc arrin deri në 40%. Megjithatë, nuk ka të dhëna të sakta për të konfirmuar zyrtarisht këto statistika. Aktualisht janë 23 biznese që punësojnë mbi 300 punonjës Burim [: Instituti Riinvest, Reporti Final Hulumtues, "Hartimi i koncepteve në drejtim kryesor për zhvillimin social dhe ekonomik të komunave të tjera (jo-shqiptare), komunitetet përbëjnë shumicën e banorëve. 18 gusht 2008, Prishtinë.] Kushtet e infrastrukturës bazë janë në përgjithësi të varfëra. Ka patur arritje: komuna ka filluar vetëm për të ushtruar kompetencat e veta me ndihmën e donatorëve ndërkombëtar dhe qeveria e Kosovës ka investuar në ujë dhe kanalizime në fshatrat Mogillë, Vërbovc, Grncare dhe Klokot. Megjithatë, ka ende shumë progres që duhet të arrihet dhe investimet e ardhshme kapitale do të drejtohen drejt projekteve të infrastrukturës të tjera të tilla si: rrugët, kanalizimi, ndërtimi i ndërtësës komunale të Klokotit-Vërbovcit, ndriçimi i rrugëve etj.

3.5 Shërbimet Publike

Shëndeti

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit ka dy objekte parësore të kujdesit shëndetësor ku ofrohen kujdesi elementar shëndetësor dhe shërbimet e ndihmës së parë.

Aktualisht komuna nuk ka një spital dhe si e tillë, qytetarët janë të detyruar të gjejnë vende alternative për trajtim të mëtejshëm, si në Viti, Mitrovicën e Veriut apo në Serbi. Objektet aktuale të kujdesit shëndetësor veprojnë nën autoritetin e autoriteteve të Serbisë, megjithatë komuna e Klllokotit-Vërbovcit është duke u bërë më e pavarur dhe për këtë arsye ka investuar fondet e veta për ndërtimin e kapaciteteve të sistemit të kujdesit shëndetësor lokal. Megjithatë, investimet e tanishme janë shumë të ulëta duke pasur parasysh nevojën për to, ka mungesë të shërbimeve cilësore të ndjekura nga mungesa e pajisjeve të duhura, pajisjet dhe stafi profesional mjekësor.

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit ka punësuar një total prej 5 infermiereve pagat e të cilëve paguhen vetëm nga buxheti i komunës. [Burimi: Komuna e Klllokotit-Vërbovc, 2010]. Përgjithësisht shërbimi i kujdesit shëndetësor është vazhdimisht duke u sfiduar nga mungesa e programeve dhe ofrimi i shërbimeve që parandalojnë shkaqet kryesore të shëndetit të dobët dhe vdekjeve të parakohshme, duke përfshirë edhe lëndimet. Në të ardhmen e afërt, komuna e Klllokotit-Vërbovcit do të marrë në konsideratë krijimin e një partneriteti me një sistem të kujdesit shëndetësor rajonal brenda ose jashtë Kosovës në mënyrë që të ndihmojë në korrigjimin e disa prej këtyre mangësiave të tanishme.

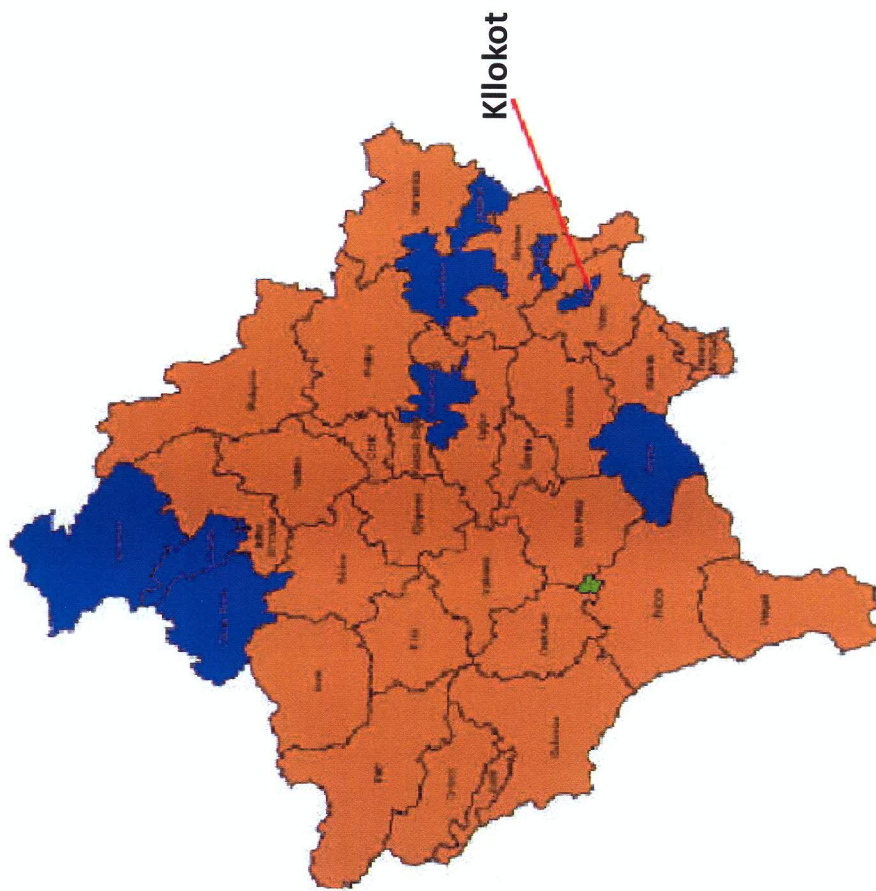
Edukimi

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit ka 3 shkolla fillore, 1 shkollë të mesme dhe 3 parqe fëmijësh. Shkolla fillore në fshatin Klllokot ka një total prej 117 nxënësish dhe 22 mësues, në Vërbovc ka rreth 229 nxënës dhe 30 mësues, ndërsa në shkollën fillore në Mogilë, një total prej 253 nxënësish ndjekin shkollën me 13 mësues. E vetmja shkollë e lartë (teknike-ekonomike), gjendet në Vërbovc dhe ka një total prej 147 nxënësish dhe 29 profesorë. [Burimi: Komuna e Klllokotit-Vërbovc, 2010] Shkollat serbe të Kosovës veprojnë nën sistemin arsimor serb. Megjithatë, anëtarët e personelit arsimor janë në listën e pagave të të dy komunave të Klllokotit-Vërbovcit dhe Serbisë.

Aktualisht komuna e Klllokotit-Vërbovcit përzgjedh drejtorët e shkollave. Komuna është duke kërkuar formimin e marrëveshjeve me shkollat e tjera serbe, me qëllim për të rritur cilësinë e staftit mësimdhënës. Dy pengesat primare që duhet të adresohen në Klllokot-Vërbovc janë fondet e pamjaftueshme komunale investuar në sektorin e arsimit dhe mungesa e anëtarëve të staftit mësimor profesional.

Komuna e Kllokotit-Vërbovcit
...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

3.6 Harta e Regjionit

Strategji Integrimi për Zhvillim të Qëndrueshëm në Komunën e Kllokotit-Vërbovcit

3.7 Arritjet

Komuna e Klllokotit-Vërbovcit, që nga themelimi i saj më shumë se një vit më parë ka arritur zbatimin e një sërë projekteve të infrastrukturës. Këto projekte të vogla dhe të mesme në shkallë janë zbatuar në fshatrat përreth Klllokotit-Vërbovcit si ndërtimi i rrjetit të kanalizimit në Klllokot dhe

Mogillë - Vërbovc, pritja e një kamioni dhuruar nga USAID në mënyrë që të mbledhë mbeturinat (ndërsa 4 punëtorë janë duke u paguar nga komuna), ndërtimi i parqeve për fëmijë në Klllokot, Mogillë dhe fshatrat Vërbovc, ndërtimi dhe ndriçimi i fushave të vogla të futbollit në Klllokot, Mogillë dhe Gërngaç, ndërtimi i një tregu të gjelbër në Klllokot, ndërtimi in një pompe uji në Mogillë dhe ndërtimi i transformatorit të energjisë elektrike në Gërngaç. Komuna ka nënshkruar edhe një kontratë për ndërtimin e një godine të re komunale që parashihet të përfundojë deri në fund të vitit 2011.

Në të ardhmen e afërt, komuna ka në plan zbatimin e tre projekteve të infrastrukturës me rëndësi vendimtare, me një total prej 1,000,000 euro donacion (investime kapitale) të marra nga zyra e kryeministrit të Kosovës.

Këto projekte janë si më poshtë:

1. Ndërtimi i rrugës Mogillë - Vërbovc,
2. Ndërtimi i rrjetit të kanalizimit në Gërngaç,
3. Ndërtimi i të gjitha rrugëve në Klllokot-Vërbovc.

Ndërtimi i fushave të vogla të futbollit në Klllokot

Ndërtimi i sistemit të ujërave të zeza në Klllokot, Mogillë dhe Vërbovc

4.0 Sfidat dhe mundësitë

Komuna e Kllokotit-Vërbovcit, nëpërmjet një sërë konsultimesh, duke përfshirë edhe një takim publik dhe një konferencë strategjike, ka kryer një analizë SWOT të njësisë qeverisëse. Analiza SWOT është përdorur në mënyrë që të merren informacione nga një analizë kontekstuale duke e ndarë atë në çështje të brendshme dhe të jashtme. Analiza është kryer duke përdorur dy mjete dhe teknika, njëra është SWOT (anët e forta, dobësitë) që vlerëson atë çfarë një organizatë mund dhe nuk mund të bëjë duke e vështruar nga perspektiva e brendshme. Ndërsa mundësitë potenciale dhe kërcënimet ishin vlerësuar duke përdorur modelin e Pestel (politike, ekonomike, sociale, teknike, mjedisi dhe legjislativ) që përcaktojnë se si mund të ndihmojnë në organizimin dhe realizimin e qëllimeve, dhe çfarë pengesash duhet të tejkalohen ose minimizohen për të arritur rezultatet e dëshiruara.

Analiza SWOT është kryer nga zyrtarët komunal, anëtarët e shoqërisë civile, dhe palët e interesuara në sektorin e biznesit. Grupet ishin të ndara në bazë të tri fushave kryesore: 1. Qeverisje e mirë, 2. Menaxhimi i infrastrukturës dhe tokës dhe 3. Promovimi dhe mbështetja e investimeve. Reagimet e marra janë dhënë më poshtë, dhe janë përdorur për zhvillimin e këtyre qëllimeve strategjike dhe objektivave të përfshira në këtë Plan Strategjik.

SVOT analiza e komunës së Kllokotit-Vërbovcit

Faktorët e brendshëm	
Fortësitë	Dobësitë
- Strukturë adekuate komunale që korrespondon me fazën e tranzicionit	- Mungesa e një strategjie të integruar për zhvillim
- Stili i kënaqshëm menaxhues	- Mungesa e një fuqie punëtore kualitative
- Sistemi organizativ aktual komunal është i kënaqshëm	- Jo-ekzistenca e politikave dhe planeve për çdo departament / sektor në komunë
	- Jo-ekzistenca e kriterëve të duhura për dhënien e ndihmës sociale
	- Kultura organizative e komunës ka nevojë për disa përmirësime të mëtejshme

Komuna e Kllokotit-Vërbovcit

...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijin në mënyrë natyrale!

Faktorët e jashtëm	
Mundësitë	Kërcënimet
- Potenciali për turizëm dhe rekreacion	- Mjedisi politik nuk është mjaft stabil
- Disponueshmëria e tokës bujqësore për zhvillimin dhe prodhimin e produkteve bujqësore	- Norma interesi të larta
- Shumëllojshmëri kulturore dhe fetare	- Shkallë e ulët e punësimit
- Mundësi për fonde të donatorëve dhe koordinimi i organizatave për zhvillim ekonomik	- Infrastruktura e shkatërruar/mangët
- Mundësi zhvillimi për komunitetin që del në pension	- Popullsia në emigrim
- Shkalla e ulët e krimit dhe cilësia e mirë e jetesës	- Niveli i ulët i ndërgjegjësimit publik në lidhje me gëshijtjet e mbrojtjes së mjedisit
	- Ujia e buxhetit, komuna nuk është në gjendje për të financuar investime kapitale
	- Qasje e kufizuar ose e pamjaftueshme për kujdes shëndetësor sekondar
	- Mungesa e programeve të arsimit të duhur dhe cilësor në gjuhën serbe (si në nivelin fillor dhe të mesëm)
	- Mungesa e të kuptuarit dhe / ose angazhimit për procesin e decentralizimit nga komuna e Kllokotit-Vërbovcit, qeveria dhe komuniteti ndërkombëtar që punon në Kosovë
	- Mungesa e pronës shoqërore, e cila do t'i shërbejë Komunës për të tërhequr investitorët e huaj

Strategji Integrimi për Zhvillim të Qëndrueshëm në Komunën e Kllokotit-Vërbovcit

Klllokoti-Vërbovci, është i pasur në burime natyrore dhe në mënyrë më specifike, ujërat termale natyrore të cilat shërbejnë për tu relaksuar si vendpushimet spa që vizitohen nga një numër i madh i njerëzve në Kosovë. Aktualisht ekzistojnë dy spa të privatizuara, "Banja e Klllokotit" dhe "Nena Naile", që ofrojnë trajtime me cilësi të lartë dhe shërbime mjekësore natyrore. Përveç vendpushimeve/banjove, komuna e Klllokotit-Vërbovcit ka një fabrikë të shisheve me ujë të quajtur "Uji Klllokot." Dy vendpushime spa dhe fabrika e ujit janë punëdhënësit kryesor në këtë komunë, duke siguruar vende pune për një total prej 230 njerëzish. Sa për deklaratat e bëra nga zyrtarët komunal, të ardhurat nga industria e turizmit duhet të arrijnë deri në 40% të buxhetit të përgjithshëm të komunës.

Zgjerimi i industrisë së turizmit të komunës në mënyrë të organizuar është një hap i rëndësishëm për të siguruar zhvillimin e përgjithshëm ekonomik. Të ardhurat e marra nga trafiku turistik në rritje mund të përdoren për të përmirësuar pamjen e përgjithshme të komunës, e cila do të përmirësojë aftësinë për të tërhequr bizneset tregtare, mundësitë e lidhura me punësimin, dhe rritjen e numrit të pensionistëve.

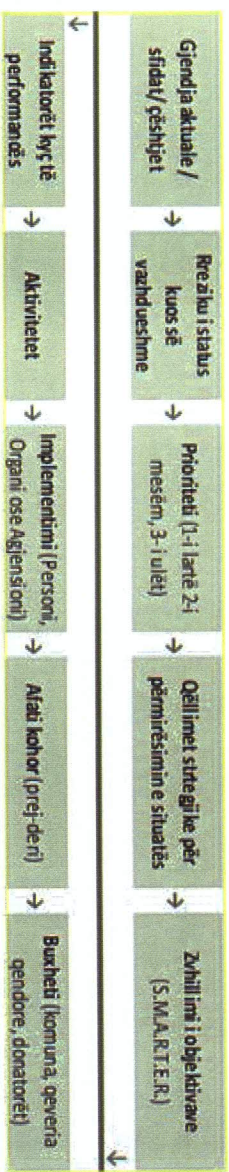
Një mjedis i përmirësuar fizik do të ndikojë pozitivisht për bizneset, meqë përfaqësuesit e kompanive duke marrë parasysh një vend të ri për një biznes do të shikojnë Klllokotin-Vërbovcin si një vend më të favorshëm. Përveç kësaj, turizmi nuk kërkon investime të mëdha në infrastrukturë tradicionale. Zhvillimi i duhur i një plani të turizmit do të sigurojë një burim për të ardhurat e përgjithshme ekonomike, zhvillimin e arsimit, strehimit dhe çështjeve të kujdesit shëndetësor.

Përveç turizmit dhe burimeve natyrore me ujë, Klllokoti-Vërbovci është një komunë që ka tokë shumë të pasur, dhe një numër i madh i banorëve të saj janë të përfshirë në sektorin e bujqësisë. Për shumicën e banorëve të Klllokotit-Vërbovcit, prodhimi bujqësor është burim kryesor për zbutjen e varfërisë dhe të aktivitetit të mundshëm ekonomik. Përmendur nga zyrtarët komunal, në mënyrë që prodhimtaria bujqësore të përdoret si një mjet për nxitjen e rritjes ekonomike, komuna duhet të fokusohet në burimet e saj në prodhimin e mallrave me përparësi krahasuese në rajone të tjera në Kosovë, pra prodhimin e perimeve (produkte bio). Megjithatë, komuna duhet të marrë në konsideratë nevojën për të ndihmuar fermerët në prokurimin e tregjeve për tregti. Pa qasje në treg, përpjekjet do të ishin të kota.

Investimet në turizëm jo vetëm do të sigurojnë për përpjekje të ardhshme ekonomike, por në afatin e shkurtër, do të ofrojnë gjithashtu një përmirësim të menjëhershëm të cilësisë së jetesës së anëtarëve të komunitetit.

5.0 Dorëzimi i Strategjisë

Aneksi 7 përmbledh në format të përafërt hapat fillestar që komuna duhet të ndërmarrë në mënyrë që të vë në zbatim lëvizjen e kësaj strategjie. Struktura e zbatimit të planit është paraqitur në figurën më poshtë.

5.1 Koordinimi dhe partneritetet

Kryetari i komunës së Kllokotit-Vërbovcit njeh rëndësinë e një partneriteti të vërtetë dhe të singertë me njerëz të ndryshëm (publik, të shoqërisë civile dhe sektorit privat) të komunitetit në ndërtimin e një strategjie me të mirë për komunën. Mirëkuptimi i ndërsjelltë ndërmjet palëve të interesuara, vlerat dhe besimi që ata ndajnë me kalimin e kohës do të mundësojë zhvillim të integruar dhe të qëndrueshëm të komunës për të vazhduar dhe për të përballuar ndryshimet e kohës.

Organet e mundshme për partneritet:

- Agjencitë ndërkombëtare të donatorëve
- Qeveria e Kosovës
- Komuna "të vëllazëruara" në Kosovë dhe rajonin e Ballkanit (ato të një madhësie të ngjashme me burime të ngjashme)
- Bizneset e sektorit privat
- Shoqëria civile

Përfitimet potenciale nga partneritetet:

- Shkëmbimi i njohurive
- Mundësitë e tregut
- Mësimet e nxjerra
- Aftësitë dhe / ose trajnimin
- Mundësi financimi
- Donacione monetare për projekte specifike
- Donacione (dhurata jo-monetare të tilla si pajisje)

Komunikimi dhe mekanizmat koordinues:

- Takime tremujore të donatorëve ndihmuar nga Ekipi i Zbatimit Strategjik (EZS)
- Sigurimi për mbështetje nga ana e qeverisë në përpjekjet për promovimin e investimeve dhe partneriteteve ndër-komunale
- Ruajtja e rrjedhës së komunikimit ndërmjet të gjitha subjekteve të partneritetit, në mënyrë për të shmangur përsëritjen e përpjekjeve
- Arritje në sektorin privat, shoqërisë civile, dhe të subjekteve ndërkombëtare të donatorëve përmes tryezave të rrumbullakëta dhe debateve publike
- Sigurimi i mëtejshëm i projektit deri në iniciativat e implementuara në mënyrë për të vlerësuar sukseset dhe dobësitë për projektet e ardhshme

Strategjia do të përdoret për të qasur burimet në një mënyrë të koordinuar nga qeveria e Kosovës, agjencitë donatore, agjencitë për zhvillim rajonal në Kosovë, bizneset dhe qytetarët. Strategjia do të rifreskohet periodikisht për të inkuorporuar ide dhe koncepte të reja, dhe gjithashtu duhet të zhvillohet më tej në një plan konkret për zhvillim. Në vijim jepet një përmbledhje e dy ligjeve përkatëse dhe zbatimi i tyre në kontekstin lokal.

Ligji i Kosovës për Vetëqeverisje Lokale

Ligji mbi Vetëqeverisjen Lokale (Nr. 03/L-040) ndan këto katër kompetenca për komunën e Klllokotit-Vërbovcit:

1. **Kompetenca plotësisht pronësore të ekzekutive**, do të thotë që ka fuqinë për të rregulluar dhe ushtruar funksionet në fusha të ndryshme (p.sh. turizëm dhe aktivitetet ekonomike të zhvillimit, promovimit dhe mbrojtjes së të drejtave të njeriut, etj). Decentralizimi i shërbimeve sociale është gjithashtu aktualisht në fazën e planifikimit.
2. **Kompetenca të shtuara**, në fushat e arsimit të lartë, të kujdesit shëndetësor sekondar, kulturës, dhe të tjera.
3. **Kompetenca të deleguara**, të tilla si shpërndarja e pagesave të ndihmës sociale (me përjashtim të pensioneve) dhe mbrojtja e pyjeve në territorin e komunës. Implikimi i më shumë kompetencave të deleguara për komunat është se ato duhet të marrin një financim proporcional nga pushteti qendror. Për shembull, në lidhje me shpërndarjen e pagesave të ndihmës sociale të ministrisë përgjegjëse (Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale) duhet të sigurojë komunave buxhetin e nevojshëm në mënyrë që komunat të jenë në gjendje që të kryejnë përgjegjësitë e tyre për qytetarët e tyre përkatës. Në këtë drejtim, ka një dallim në parim dhe realitet. Nuk ndodh gjithmonë që kompetencat e deleguara në realitet të shoqërohen me fonde.
4. **Kompetenca të mbetura**, kompetencat e mbetura të cilat nuk janë të listuara në mënyrë specifike në shpërndarjen e pushtetit me ligjin për vetëqeverisje lokale. Megjithatë, ato ofrojnë hapësirë për komunën për të qenë krijuese në ushtrimin e kompetencave të tjera pa pasur nevojë të presë qeverinë për të marrë iniciativa në çështjet e rëndësishme të zhvillimit për komunën.

Ligji i Kosovës mbi Financat e Pushtetit Lokal

Përveç që përshkruan parimet financiare të kompetencave komunale, ligji për financat e pushtetit lokal (nr 03 / L, 049) përcakton resurset financiare komunale. Ky ligj cakton pushtet mbi komunat për të gjeneruar të ardhurat e tyre nga burimet e parashikuara nga ligji ku dhe mund t'i shpenzojnë ato në mënyrë autonome në fushat e prioritetit të tyre pa ndërhyrje të panevojshme të qeverisë. Ligji parasheh si në vijim shtatë lloje të burimeve financiare në një komunë:

1. Të hyrat vetanake (të krijuara nga taksat, tarifat, qerata, grantet nga qeveritë e huaja apo organizatat, të ardhurat nga shitja e aseteve komunale, etj);
2. Grantet Operative (Grant i përgjithshëm plus grante specifike për arsim dhe shëndetësi) ;
3. Grantet për kompetencat e shtuara (grantet për komunat e banuara nga shumica e komunitetit serb në Kosovë);
4. Transferet për kompetencat e deleguara;
5. Grantet e jashtëzakonshme (grantet për fatkeqësitë natyrore);
6. Ndihmë financiare nga Republika e Serbisë; dhe
7. Të ardhurat nga huamarrjet e komunës. Kjo është një kompetencë e re për komunat, dhe kjo do të rregullohet nga një ligj mbi borxhin dhe huamarrjen komunale (akoma për tu hartuar).

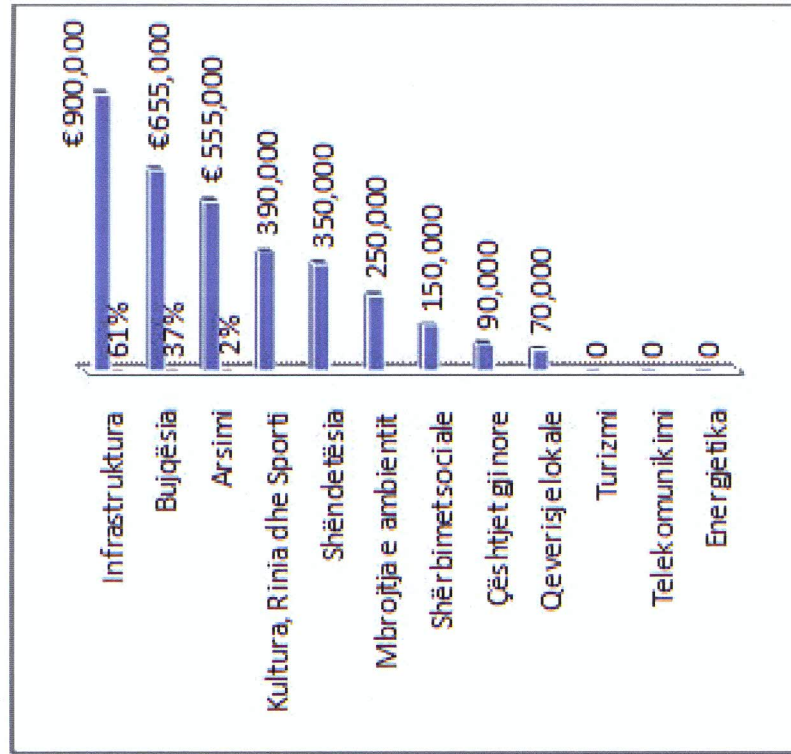
5.3 Plani Financiar

Grupi Zbatues i Projektit (GZP) i është dhënë përgjegjësia për të zhvilluar një "plan strategjik" për komunën. GZP ka zhvilluar një shabllon dhe ka dhënë objektiva specifike, aktivitete, dhe burime të nevojshme për zbatimin efektiv dhe efikas të strategjisë. Numrat financiar janë thjesht të supozuar dhe duhet të analizohen / finalizohen nga Grupi Zbatues i Strategjisë Komunale (GZSK), mundësisht para janarit të vitit 2011. Aneksi 7 përmban këtë tabelë (format "A3") dhe është dhënë ndaras nga dokumenti kryesor i "Anekeve". Si rezultat, komuna e Klllokotit-Vërbovcit ka planifikuar vetë zbatimin e projekteve kapitale gjatë periudhës 2011-2013, investime me vlerë rreth 3.4 milion euro në infrastrukturë bujqësi dhe arsim që kërkojnë mbi 60% të këtij buxheti të planifikuar (shih grafikun në anën e djathtë).

Nga ana tjetër, TAP, nëpërmjet këtij Plani Strategjik & Operacional të propozuar (Aneksi 7), shikon të nevojshme për komunën Klllokotit-Vërbovcit të ketë një buxhet shtesë prej 2.2 milion euro për projektet që përfshijnë sektorët për "Qeverisje të Mirë" / "Menaxhimin e Tokës dhe Infrastrukturës" / "Promovimin dhe Mbështetjen e Investimeve", gjithashtu gjatë periudhës 2011-2013.

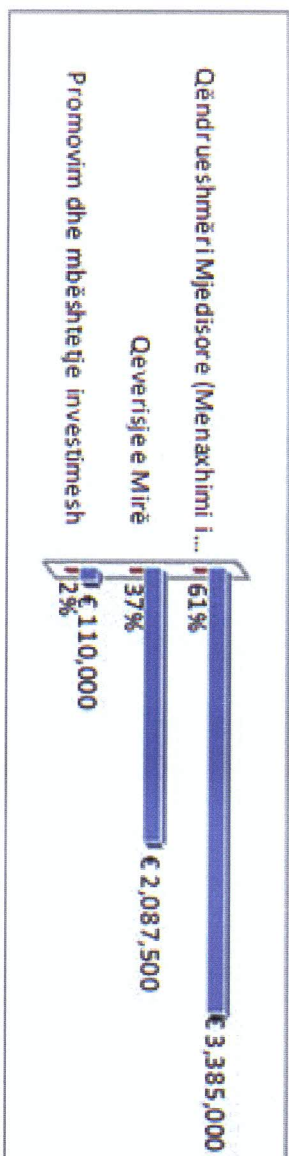
The education and primary health grants are 'open-ended' and driven by the number of students and population rather than being fixed by the budget constraint.

Figure 2 Municipal Capital Investments' Plan (2011-2013)

Komuna e Klllokoit-Vërbovcit
...një vend i hareshëm ku mikpritja, rekreacioni dhe shëndeti vijnë në mënyrë natyrale!

Buxheti i vetë komunës i kombinuar me investimet kapitale të planifikuara dhe kostoja e llogaritur për këtë strategji të implementimit sjell nevojën e përgjithshme komunale për rreth 5.6 milionë euro investimesh në sjelljen e infrastrukturës, qeverisjes dhe aftësitë e saj për të mundësuar zhvillimin e fortë ekonomik në një nivel të krahasueshëm me një komunë perëndimore / të zhvilluar. (shih grafikun më poshtë)

Skica 3 Plani Buxhetor Operacional & Strategjik i Komunës (2011-2013)

Duke patur parasysh kufizimet buxhetore që komuna përballlet dhe përplekjet e përcaktimit të zbatimit të strategjisë në lëvizje sa më shpejt të tremujorit të parë të 2011, komuna duhet të sigurojë një buxhet prej 2.1 milionë euro. Prandaj, është shumë e rekomanduar që udhëheqja komunale të flasë për donatorët e ndryshëm dhe mundësitë e tyre për financim.

5.4 Prioritetet

Komuna e Kllokotit-Vërbovcit duhet të marrë parasysh një numër prioritetesh që dalin në pah përsa i përket ndikimit dhe organizimit potencial mbi komunitetin komunal. Prioritetet e zgjedhura të theksuara më poshtë kërkojnë një nivel të lartë të qytetarëve dhe palëve të interesuara për angazhim në drejtim të zhvillimit të planeve të efektshme të veprimit dhe mekanizmave monitoruese. Komuna e Kllokotit-Vërbovcit duhet të sigurojë udhëheqjen politike dhe mbështetjen e vazhdueshme njerëzore, financiare dhe teknike. Investime të konsiderueshme dhe përpjekje në ndërtimin e infrastrukturës duke u mbështetur në ngritjen kapaciteteve mund të çojnë në hapjen e vendeve të punës që është dhe qëllimi primar. Komuna e Kllokotit-Vërbovcit duhet të ketë infrastrukturë themelore për udhëheqje ekzekutive komunale për të realizuar qëllimet strategjike dhe objektivat për nxitjen e investimeve ekonomike në të ardhmen në fushat e turizmit dhe të prodhimit bujqësor.

Për këtë arsye, komuna fillimisht duhet të adresojë prioritetet e mëposhtme:

- Zhvillimi dhe miratimi i planit për zhvillim ekonomik të komunës;
- Hartimi dhe miratimi i planit urban komunal;
- Investimet kapitale në infrastrukturë duhet të zbatohen, në mënyrë më specifike sigurimin e furnizimit me ujë të pastër, sistemet e kanalizimit, rrugëve, mekanizmat e menaxhimit të mbeturinave dhe shërbimeve publike;
- Sigurimi që stafi i komunës të ngrejë kapacitetet dhe aftësitë e tyre në menaxhim të përgjithshëm;
- Rifreskimi dhe mirëmbajtja e faqes së internetit të komunës në mënyrë që të sigurohen informata të favorshme për të gjitha palët e interesuara komunale;
- Themelimi i Departamentit Komunal të Turizmit dhe për të krijuar stimuj ligjor që mund të tërheqin investime të mundshme në sektorin e turizmit;
- Nxitja e tregut të Komunës së Kllokotit-Vërbovcit si një destinacion turistik;
- Krijimi i një sistemi funksional për një shkollë të lartë hotelerie (në mënyrë që të nxisë mundësitë e punësimit të të rinjve);
- Sigurimi i subvencioneve për prodhuesit vendor bujqësor.

Pra, për të siguruar ofrimin e qëllimeve të lartpërmendura, komuna duhet të krijojë një sistem të matjes, në mënyrë që të vlerësoj sukseset në arritjen e këtyre qëllimeve strategjike dhe mbështetjen e vizionit të komunës. Në fazën përfundimtare, palët kyçe të interesuara të brendshme dhe të jashtme duhet të jenë të përfshira në vlerësimin e vizionit strategjik dhe prioritetet strategjike në mënyrë që të ketë blerje në zbatimin e planit strategjik. Komuna e Kllokotit-Vërbovcit, pas miratimit të strategjisë së komunës nga kuvendi komunal, duhet të emërojë një grup për zbatimin e strategjisë, ku përgjegjësia kryesore e grupit do të jetë për të monitoruar, vlerësuar dhe raportuar mbi procesin e përgjithshëm të zbatimit të strategjisë dhe ndikimin që ka mbi qytetarë dhe komunë.

* * *

Fundi i Strategjisë

